

פרוטוקול מס' 73

מישיבת ועדת הכלכלה

שהתקיימה ביום שני, י"ז באדר א' התשנ"ז (24 בפברואר 1997), שעה 10:00

נכחו:

חברי הוועדה:

אלי גולדשמידט - היו"ר
שלום שמחון
גדעון עזרא

מתמנים:

דליה הראל - משנה למנכ"ל משרד החקלאות
אורי דורבר - משרד החקלאות
ד"ר יצחק קלינגר - שרותים וטרינריים, משרד החקלאות
יצחק טובלי - מנכ"ל מועצת הלול
ד"ר לס אברהם - רופא, מועצת הלול
ד"ר דורית ניצן קלוצקי - בריאות הציבור, משרד הבריאות
ד"ר קזן בריין - מנהל שרות המזון, משרד הבריאות
ד"ר זינגר הרברט - מנהל היחידה הוטרינרית, משרד הבריאות
ד"ר קלוסקי - משרד הבריאות
שלמה קפו - מנהל אגף אקרואקולוגיה, איכות הסביבה
אמיר ברקן - רפרנט אגף התקציבים, משרד האוצר
ציפי קוברסקי - עוזרת מנכ"ל המועצה לצרכנות
אליעזר גלבוש - ראש אגף כלכלה, תנובה
שלמה מיכאלי - מנהל אגף ביצים, תנובה
מיכה טיסר - ארגון הביולוגיים
פנחס קוצ'ר - ממונה על תחום המזון, משרד התעשייה והמסחר
בניהו מנדל - מחיר ארגון מגדלי עופות
פרופ' זכריה מדר - ביו אומגה
רמי יהושע, אהרון פולק, רפי חתוכה, צייכנר נועם, שטרבק יאיר - ביצי בריאות
גליקסמן יונה - שיווק ביצים כפר מישר
שלום אשוש, צפרירה ניצן, קלדרון חיים, רמי אלהרר, אורי פילדביץ, עמי יעקבסון,
יורם זר - מגדלי ביצים אורגניות
שמואל לטר, טל שמואל - משווקים ביצים רגילות
אורי שדות - ביצה פלוס
דידוביץ אוסיף - ארגון לחקלאות ביולוגית אורגנית בישראל

מנהלת הוועדה: לאה ורון

קצרנית: סיגל גורדון

סדר-היום: שוק הביצים המיוחדות בישראל.

1942

שוק הביצים המיוחדות בישראלהי"ר אלי גולדשמידט:

אני מתכבד לפתוח את הישיבה בנושא שוק הביצים בשוק. בוועדת הכלכלה אנחנו אחראים גם על הנושא הצרכני. בזמן האחרון יש התפתחות בשוק הביצים. בחודשים האחרונים אנחנו כצרכנים מצפים בסוגים של ביצים יקרות יותר מבחינת מחירן לצרכן, כאשר המשווקים של אותן ביצים טוענים שלביצים יש תכונות בריאותיות מסוימות שלא קיימות בביצים רגילות.

ועדת הכלכלה מצאה לנכון לקיים דיון שבו ננסה ללמוד את מה שנעשה בשוק הביצים. אנחנו מכירים ארבע סוגי ביצים שמשוקות בשוק:

- הביצים הרגילות;

- ביצי בריאות - אותן ביצים המטוהרות באמצעות אחון כאשר מדובר על חיטוי והשמדת חיידקים מהקליפה;

- ביצי אומגה שלוש - ביצים שמועשרות באומגה שלוש ויש בהן חומר המופק מדגים ומועבר לתרנגולות המטילות באמצעות מזון. יש הטוענים כי החומר שמופק מדגים ונמצא באומגה שלוש מוריד את לחץ הדם ועוזר למנוע סרטן ומחלות לב על ידי פירוק הכולסטרול;

- ביצים אורגניות - מדובר בביצים של תרנגולות הגדלות בחצר פתוחה וניזונות מירק אורגני ומגרעינים תרומים.

כל מה שאני אומר על אחריות אלה שאומרים ולכן אנו מקיימים את הישיבה כדי לבדוק אם יש אמת בפרסומים.

אנחנו רואים פער בין הביצים הרגילות לבין הביצים האחרות. ביצה רגילה בגודל שתיים עולה 62 אג', גודל שלוש 55 אג', לעומת זאת ביצי הבריאות עולות 98 אג' ו- 91 אג', ביצי אומגה שלוש גודל בינוני 128 אג', גודל גדול 150 אג'. בביצים אורגניות אין חלוקה לפי גדלים והמחיר הוא אחיד - 95 אג'.

ננסה לברר עם משרד הבריאות, משרד החקלאות והרשות להגנת הצרכן, איך מתקיים הפיקוח ואיך אנחנו כצרכנים כאשר אנחנו מקבלים ביצה עם תווית יכולים להיות בטוחים שאכן מה שכתוב במסגרת הפרסומים הוא אכן נכון ואמין.

יש לנו שלוש סוגי ביצים שמתיימרות להיות ביצים משופרות מבחינה בריאותית: "ביצי בריאות בע"מ", "ביצי אומגה שלוש", "ביצים אורגניות".

יצחק טובל:

יצוא הביצים במדינת ישראל מגיע למיליארד שש מאות ושלשים מליון ביצים בשנה.

היקף היצוא של הביצים האורגניות נאמד בעשרה מליון ביצים לשנה. ההיקף נמוך יותר מכיוון שהן גדלות על הריצפה ואחרי ההטלה שלהן נמזכים יותר. לשאר הביצים אין לנו נתונים, אבל ההערכה שלנו שזה בסדר גודל דומה. סך הכל עשרים מליון ביצים המהווים כ- 1.2% של סך כל הייצור.

מבחינת מועצת הלול כל הביצים חייבות בשקיפה. מועצת הלול חושבת שיש לקדם את ענין הביצים הללו מכיוון שאנו רוצים להשוות את שוק הביצים בישראל לאירופה. באירופה ובארצות הברית יש כמה סוגי ביצים. החלטנו לתת לביצים הללו את כל סוגי ההקלות, לדוגמה הוצאנו אותן מפיקוח מחירים בכדי לאפשר לענף להתפתח. על ידי קידום סוגי הביצים, ענף הביצים בישראל יעלה ברמה.

שלום שמחון:

מה המרכיב שקובע את ההוצאה מפיקוח מחירים? מי בודק את טיב הביצים?

יצחק טובלי:

כל הביצים מפוקחות וגם הביצים הנ"ל פרט לסיווג לפי גדלים. מי שקובעת את הפיקוח על המחירים זאת גברת דליה הראל, משנה למנכ"ל משרד החקלאות והיא נמצאת כרגע במשא ומתן עם הציבור הנ"ל על מנת לשחררם מחובת צו המחירים שמקובל על שאר הביצים.

שלום שמחון:

בהיבט של בריאות הציבור, מי קובע כאשר יצרן מייצר ביצה שנקראת ביצי בריאות שהוא אכן מייצר ביצה שהיא באמת בריאותית לציבור, האם מישהו בודק את העניין?

יצחק טובלי:

ד"ר לס מפקח ואחראי על הכללים שחלים על כל הביצים מתחנת המיון ועד לשיווק, וכן גם ביצים אלה מפוקחות בתהליך הזה. מעבר לכך, אם יש פרסומים או הצגה של הביצים באור שונה אחראי לכך משרד הבריאות.

בריי קזן:

ההיבט הבריאותי מחולק לשניים: הסיכון שיש באכילת ביצים בעיקר בגלל נוכחות שלמונלה בתוך הביצה ולפעמים גם מהקליפה החיצונית. על מנת למנוע בעיות כאלה במדינת ישראל, פרסמו תקנה המסדירה את נושא האחסון וההובלה על מנת להבטיח שחיידיקים כאלה לא יוכלו להתפתח. היה לנו שיתוף פעולה עם משרד החקלאות ומועצת הלול על מנת להבטיח את שיווק הביצים. פרסמו פרסום רחב לציבור דרך תחנות אם וילד של משרד הבריאות בכל רחבי הארץ כיצד לספל בביצים. כל שנה ביום בריאות, אנחנו מפרסמים בין היתר את הנושא הזה.

יש פיקוח על התקנה וכמעט כל חודש יש לנו ביקורת ובדיקה ולפעמים גם השמדת ביצים בכמויות גדולות אם לא עונים על הדרישות שלנו.

הטיפול בביצי בריאות בא על מנת להפחית את האפשרות של זיהום הקליפה והעברת החיידק מהקליפה לתוך הביצה. הבדיקות שעשינו הוכיחו שאין הבדל בין ביצי הבריאות לבין הביצים הרגילות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

לגבי ביצי בריאות קראתי בעתונים ואני לא מתחייב באם זה נכון, כי קליפת ביצת בריאות מכילה יותר חיידקים, לפעמים פי שבעים מביצים רגילות. האם זה נכון?

בריי קזן:

המחקר הוא של משרד הבריאות, אבל מבחינת הציבור אין הבדל בין ביצי הבריאות לבין הביצים הרגילות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

אם יש פי שבעים חיידקים בקליפה אני לא מבין איך זה לא משנה לציבור.

בריי קזן:

מדובר בחיידקי אוויר ולא בחיידקים פוטוגניים. אי אפשר לומר שהחיידקים שנמצאים על הקליפה יכולים לסכן בריאות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

זאת אומרת, מבחינה בריאות זה לא יותר טוב ולא פחות טוב מאשר ביצה רגילה.

יצחק קלינגר:

משרד החקלאות מצא, שלמעשה התהליך של הטיפול באחון לא משמיד את הפלורה שמצויה על הקליפה, מכיוון שבשלב הראשון של התהליך אין הבדל בין שני הטיפולים. מכיוון שביצים אלה נאורות בתוך אריזה מפלסטיק שאיננה מאפשרת יציאת נחלים בתוך האריזה נוצר תא לק, שבתוכו מעט החיידקים שסופגים את התהליך מתחילים להתרבות. הביצים האלה עומדות במרכולים זמן מסויים והזמן הזה מביא להתרבות של אותם חיידקים ברודים ששרדו על גבי הקליפה.

הי"ר אלי גולדשמידט:

יש יותר חיידקים. אני לא יודע אם זה יכול לגרום נזק, זה דבר שלא ניתן לשיעור. אלה חיידקים ששרדו את תהליך הטיפול באחון. הם נשארו בחיים והאחון לא השפיע עליהם דבר.

שלום שמחון:

החיידקים יכולים לחדור את הקליפה?

יצחק קלינגר:

כן הם יכולים לחדור את הקליפה.

הי"ר אלי גולדשמידט:

ומה קורה כאשר הם חודרים את הקליפה?

יצחק קלינגר:

הביצה תסריח. לאנשים בריאים לא קורה דבר. זה משפיע על אנשים חלשים יותר, אנשים שעברו טיפולים, טיפולי קרינה, חולי סרטן, חולי איידס, נשים בהריון וקבוצת הסיכון הגבוה.

הי"ר אלי גולדשמידט:

זה יכול לפגוע בקבוצת הסיכון שמערכת החיסונית שלה חלשה יותר, אם כך מדוע אתם לא מגיבים ולא עושים דבר. הגעתם למסקנה כי ביצים ארוחות באריזה בלתי חדירה יכולות להזיק לאוכלוסיה מסוימת. באיזה צעדים נקטתם כדי שהציבור ידע מכך, או, מדוע לא מנעתם מרשתות השיווק מלשווק ביצים מעין אלו?

בריין קזן:

זאת הסיבה שפרסמנו את התקנות. התקנה מסבירה איך להוביל ואיך לאחסן את הביצים.

הי"ר אלי גולדשמידט:

האם משווקים את הביצים האלה היום בצורה ארוחה?

דורית ניצן קלוצקי:

כן.

הי"ר אלי גולדשמידט:

האם אתם כאחראים על בריאות הציבור יודעים על כך שהיום ברשתות השיווק יש ביצים ארוחות, שכתוצאה מכך אכילתם מסכנת אוכלוסיה מסוימת? התופעה קיימת ומה אתם עושים?

בריין קזן:

אנחנו יודעים על כך ולכן פרסמנו תקנה. הנושא הוא לא רק אריזה אלא גם ממפרטורה של איחסון והובלה, זה תחת פיקוח יומי של הובלה ואכסון. הבעיה מזכרת והיא קיימת בכל העולם.

שלום שמחון:

המסקנה היא שביצי הבריאות הן פחות טובות מביצים אחרות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

משרד החקלאות טוען שזה רע לחולי סרטן ולקבוצת סיכון מסוימת ומשרד הבריאות טוען שזה בסדר. יש כאן מחלוקת.

הצלחתם לבלבל אותנו.

יצחק קלינגר:

הביצים הן למעשה קרקע מזון מצויין, הן מכילות את כל חומרי הגלם שחיידקים יכולים להתרבות עליהן. ברגע שנותנים לחיידקים הזדמנות הם מתרבים. כאשר יוצרים אוירה אטומה, לחה, אותם מעט חיידקים ששרדו על גבי הקליפה מתרבים.

דורית ניצן קלוצקי:

באופן טבעי הביצה מגיעה מהיכן שהיא יוצאת עם עולם חיידקים מלא. זאת התכונה הבסיסית של הביצה. אם הביצה עברה טיפול ואוכסנה בדרך זו או אחרת יכול להיות שהטיפול היה לשווא. אם הביצה לא עברה טיפול ואוכסנה בדרך אחרת גם היא בסיכון לאוכלסיה מסוימת כמו תינוקות וחולים, ולכן אנחנו דואגים להזהיר אותם ולומר שחייבים להרתיח את הביצה, או לאכול ביצה קשה. ההוראה של משרד הבריאות שיש להרתיח או להקשות את הביצה.

אהרון פולק:

נאמרו דברים חמורים. ביצי בריאות מבוססים על תהליך מדעי שפותח בטכניון בעידוד ומימונו של המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר. זה תהליך ארוך אשר עבר בדיקות רבות בראשותו של פרופסור ינאי מהטכניון.

ביצי בריאות עושים טיפול בחיידקים הפוטוגניים שנמצאים בקליפת הביצה. התהליך בטיפול לא רק באחון, הוא מטופל מחמצן והוא בעיקר לביצי רוויה. השידורג של האחון הוא שהטיפול הזה מתאים גם לביצי מאכל.

משרד הבריאות כתב לנו מכתב מפורש שאין לו התנגדות לשיווק ביצי בריאות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

ממה שנאמר כאן לא נאמר שהביצים הן יותר גרועות מאחרות. נאמר שלמרות עובדת הטיפול, יש פי שבעים חיידקי אוויר על הקליפה, ואין זה מעלה ואין זה מוריד את הסכנה לצרכן מכיוון שהחיידקים האלה לא מזיקים. נאמרה הערה שלגבי ביצים המשוקות בדרך אטומה בין אם אלה ביצי בריאות ובין ביצים אחרות, יש סכנה שהביצים האלה יותר מזוהמות מביצים אחרות והרשויות אומרים שהם מזהירים כי יש להרתיח כל ביצה בפרט כאשר מדובר באנשים שנמצאים בקבוצות סיכון.

אהרון פולק:

אנחנו לא מתמחדים עם חיידקי האוויר. אנחנו לא מתמחדים עם ביצה שיוצאת לשוק. אנחנו מתמחדים עם חיידקים פוטוגניים. דוקטור קלינגר טוען שאנחנו לא מסירים יותר חיידקים פוטוגניים מביצה שלא הוסרו ממנה חיידקים. אנחנו בדיעה אחרת, אנחנו חולקים על דעתו לחלוטין. יש לנו ממצאים בדוקים של הטכניון.

הי"ר אלי גולדשמידט:

מה מענין את הציבור שאתה חושב שהמוצר בסדר. כעורך דין, אתה יכול להיות משוכנע שהביצה הזאת זה הדבר הטוב ביותר בעולם, אך משרד החקלאות ומשרד הבריאות אומר שזה לכל היותר אותו דבר כמו כל ביצה אחרת.

אהרון פולק:

אנחנו לא משווקים תרופה. אנחנו משווקים מוצר כמו כל חנות שמשווקת תוספות מזון כמו מינרלים, ויטמינים וכדומה. לדוגמה, מוצר מסויים נמכר על המדף בחנות טבע ונסען כי הוא מונע הצטננות אך משרד הבריאות טוען שזה לא מונע אבל לא מזיק.

הי"ר אלי גולדשמידט:

אני כמשווק החלטתי שהביצה מקטינה לחץ דם ולכן אני מוכר זאת בשוק בשקל ועשרה במקום שישים אגורות, האם זה לגיטימי?

יצחק טובלי:

זה לגיטימי אם משרד החקלאות מאשר זאת, וכאן זה אותו מקרה. משרד החקלאות אישר להם למכור את הביצים מחוץ לצו הפיקוח.

אורי דורב:

לפי מיטב ידיעתי שום גורם לא קיבל אישור ממשרד החקלאות למכור במחיר אחר. יש צו פיקוח מחירים, זה לא מחוץ לצו, זה בתהליך ובדיון במשא ומתן על נושא הוצאה מהצו אבל עדיין אין תוקף להוצאה מהצו לשום ביצה.

שלום שמחון:

בפרסום שלכם נאמר שאורך חיי המדף של הביצה הוא גדול יותר. מהדברים שנאמרו על ידי משרד הבריאות והחקלאות מסתבר שהדברים הפוכים.

אהרון פולק:

יש כאן אינטרסים כלכליים נוגדים. יש לנו חוות דעת של פרופסור אליצור מהמוסד למכניון מיום 25.12.96 אשר קובע אחרת. הוא קובע כי חיי המדף של הביצה ארוכים יותר.

לענין אריזת הפלסטיק, אריזת הפלסטיק איננה אטומה היא שקופה.

יצחק קלינגר:

בפגישה שהיתה במשרדו של מר מנדס, טענתי כי אין תועלת בשיטה זו.

אהרון פולק:

אני מודיע באחריות מלאה כי אריזת הפלסטיק שאנו משווקים בה היום היא שקופה, זה החידוש שבה, יש בה פתחים מסביב שנותנים איוורור.

הי"ר אלי גולדשמידט:

האם פרופסור שמעון אליצור, שמשום מה לא הבאתם אותו לכאן, בדק את הביצה מבחינת חיי המדף שלה לפני שהיתה באריזה או שהבדיקה נעשתה כאשר היא נשלפה מהאריזה?

נועם צייכנר:

הבדיקה נעשתה בגמר התהליך לאחר חודש שהביצה היתה על המדף. בעבר היו בעיות אשר סופלו בין היתר בעקבות בדיקות שנעשו. מבדיקות שנעשות היום מתברר שהביצה ברמה סניטרית והיגיינית הרבה יותר טובה מביצה אחרת, והמשמעות היא, שרמת החיידקים בספירה כללית ורמת חיידקים פוסוגנית מעל גבי הקליפה היא ברמה נמוכה יותר.

אהרון פולק:

כל הנושא נבדק במשרד החקלאות ההולנדי וקיבל את ברכתו.

היו"ר אלי גולדשמידט:

מדוע אתם הולכים להולנד כאשר הנושא לא מאושר על ידי משרד החקלאות שלנו? מכוח מה אתה משווק את הביצה ב- 92 אגורות? יש לך צו פיקוח, האם צו הפיקוח לא חל עליך?

אהרון פולק:

לא, מכיוון שזה מצרך שונה ממצרך בר פיקוח.

היו"ר אלי גולדשמידט:

גב' דליה הראל, מכוח מה מאושר להם לשווק ב- 50% יותר מחיר?

דליה הראל:

אנחנו נמצאים בתהליך של בירור. לאחר שבדקנו את הנושא, הגענו למסקנה שאנו לא מעוניינים להכניס לצו פיקוח על מחירים סוגי ביצים מיוחדות. שהצרכן ישפוט אם הוא מוכן לשלם כל כך הרבה כסף בשביל מוצר שהערך שלו מפוקפק.

לפי חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים הם היו חייבים להגיש תחשיב, מכיוון שזה מוגדר כלפי חוץ כאותה ביצה. במפורש, אסור להם למכור את הביצה במחיר שהוא שונה מהרגיל. זאת אומרת שהם צריכים למכור את הביצה במחיר של 62 אגורות כמו בצו הפיקוח.

כל אחד צריך להגיש תחשיב וחברת "ביצי בריאות, לא הגישה תחשיבים.

היו"ר אלי גולדשמידט:

אתם יכולים להסביר מדוע לא הגשתם תחשיב למשרד החקלאות?

אהרון פולק:

לא התבקשנו.

דליה הראל:

לא צריך להתבקש, יש צו פיקוח, זה חוק.

הרבס זינגר:

אני מבקש להוסיף כי חיי המדף של הביצה לא נקבעים לפי החיידקים שנמצאים על הקליפה, אלא לפי החיידקים שנמצאים בתוך הביצה ועל זה אין לאחזון שום השפעה. לכן אי אפשר לומר שיש לביצה הארכת חיי מדף.

היו"ר אלי גולדשמידט:

האם מבחינה משפטית מותר לכנות את המוצר כביצי בריאות?

רפי חתוכה:

החברה נקראת בשם "ביצי בריאות". המוצר נקרא ביצה מחוסנת באחזון. האריזה שונתה לפי דרישת משרד הבריאות, הקטנו את הלוגו של החברה והגדלנו את שם המוצר.

אני רוצה לציין כי אנחנו עובדים בתאום עם משרד החקלאות, עם ד"ר זינגר ועם ד"ר קלינגר. יש חיידקים על הביצה והחיידקים האלה מושמדים על ידי האחזון באופן כמעט מוחלט. במהלך תחילת הייצור היתה לנו בעיה שנבדקה ונבחנה על ידינו והיום פתרנו את הבעיה. עד היום לא באו אלינו בתלונות ובטענות, לא משרד הבריאות, לא משרד החקלאות ולא מועצת הלול.

היו"ר אלי גולדשמידט:

נעבור לביצי "אומגה שלוש" או "ביצה פלוס".

זורית ניצן קלוצקי:

לביצת "אומגה שלוש" יש שני היבטים. ההיבט האחד הוא בתחולת הביצה במה היא שונה מביצה רגילה והשני המסר הבריאותי. מבחינת ההרכב, נכון לדעתו שביצה שמכילה אומגה שלוש יש בה הרכב שונה מביצה רגילה. ההצטיינות של ביצים אלו, שההרכב של ביצי אומגה שלוש ברמה גבוהה יותר ממה שמצפים מביצה רגילה, אך השאלה היא האם אנו מסכימים לקשר של אומגה שלוש עם ירידת סיכון במחלות לב פנימיות, בטרסן או בהשפעת כולסטרול. לאחר סקירת כל הנתונים המדעים הקיימים עד היום, איננו תומכים בהצהרת קשר שבין צריכת אומגת שלוש וירידת סיכון למחלת לב פנימית. אנחנו מתנגדים למסר הבריאותי של הביצה אבל אנחנו גם לא שוללים זאת, הבחירה היא של צרכן. יש לידע את הצרכן חזת בחירתו.

אני רוצה לציין כי בצריכת אומגה שלוש במינון גבוה יש תופעות לוואי של דימומים ושל שבץ.

היור אלי גולדשמידט:

המלל שמופיע על האריזה הוא נכון. זה משקף את המציאות?

הרב רס זינגר:

פרט לנתון אחד שהוא לא נכון, הכולסטרול. הם כותבים שיש 15% פחות כולסטרול מביצה רגילה וההיפך הוא הנכון. יש להם אפילו קצת יותר כולסטרול.

הרב רס זינגר:

סוג נוסף של ביצים הם ביצי ים-אומגה המועשרות באומגה שלוש, הסוענים שהביצה שלהם מבושלת באומגה שלוש. לפי הבדיקות שלנו יש להם אומגה קצת יותר מביצה רגילה אבל ההבדל הוא לא משמעותי. כתבנו להם מכתב וביקשנו מהם לא לשווק את הביצה מחשש של הסעיית הציבור.

דליה הראל:

בדקנו את תהליך הייצור שלהם. כלכלן שלנו ראה שיש להם תהליך יצור מיוחד גם מבחינת השימוש בחומרים וגם מבחינת הפחת, ולכן הגענו למסקנה שצריך להיות פער מחירים מסויים בין הביצה הזאת לבין הביצה הרגילה. לכן הגענו למסקנה שלא כדאי שהפער הזה יצוין בצו הפיקוח ואנו נמצאים בהליכים של הוצאת הביצים מצו פיקוח מחירים.

היור אלי גולדשמידט:

מה אתם עושים עם המידע שביצי בריאות משוקים במחיר גבוה יותר?

דליה הראל:

אנחנו לא מסוגלים להתערב בכל פרט בעיקר שכל הכמויות הן שוליות. אנו מדברים בסך הכל על עשרים מליון ביצים מכל הסוגים לעומת צריכה מוערכת של 1.7 מליארד ביצים. לפי החוק הם חייבים להצהיר. לא פנינו אליהם אבל אנחנו נפנה אליהם ונבקש מהם תחשיב. נפנה לביצי בריאות, הם יקחו אותנו למתקן שלהם והם ייצטרכו להוכיח לנו שהליך הייצור שלהם יקר יותר מביצה רגילה ואז נוציא אותם מצו הפיקוח. עקרונית, החלטנו שביצים שיש להם תהליך ייצור מיוחד שמחייב תוספת פער משמעותית, אנחנו מוציאים אותן מצו הפיקוח.

היור אלי גולדשמידט:

זאת אומרת שמשרד החקלאות לא מתעניין בשאלה אם הביצה היא יותר טובה מביצה רגילה. משרד החקלאות אומר שאם באופן כן ואמיתי מסתבר שלייצר ביצה כזאת עולה פי אחד וחצי מאשר לייצר ביצה רגילה יוציאו אותה מצו הפיקוח. בוא נבחין בין ביקורת לגבי האיכות התזונתית, לבין הפיקוח על המחיר. לפי מיטב הבנתי, ביצי בריאות פועלים בניגוד לצו הפיקוח ומשרד החקלאות מתעלם מכך.

דליה הראל:

אנחנו נמצאים בעיצומו של תהליך שבו אנו עומדים להוציא את הביצים הללו מצו הפיקוח על המחירים. אני רוצה להוסיף שמדיון של ועדת הביקורת לענייני מדינה, החליטו משרד החקלאות ומשרד הבריאות לצאת בהודעה משותפת לצרכנים ולומר להם: "משרד הבריאות ומשרד החקלאות מבקשים מהצרכן לשקול, האם יש הצדקה לשלם תוספת מחיר כה גבוהה עבור ביצים שבעצם אין להם עדיפות בריאותית מוכחת".

היו"ר אלי גולדשמידט:

למה צריך לקחת כל כך הרבה זמן עד שמודיעים לציבור.

דליה הראל:

כנראה שמשרד הבריאות רוצה להיות מאוד זהיר לגבי המסר הבריאותי לפני שהוא יוצא בהודעה כזאת. משרד החקלאות אמר שהוא מוכן להשתתף בפרסום המודעה ובהודעה של הגברת מודעות הצרכן.

היו"ר אלי גולדשמידט:

האם גם לביצים אורגניות אישרתם להיות מחוץ לצו הפיקוח?

דליה הראל:

כן, מדובר כאן בתהליך ייצור שונה לחלוטין.

אורי שדות:

אני מציע לשקול את העניין של פרסום הודעה כוללת, מכיוון שאפשר להגיע למצב ששופכים את התינוק עם האמבטיה.

ביצה פלוס היא מוצר של חברה שנמצאת בענף הביצים מזה שישים שנה, רמות תושבים. אנחנו מתייחסים לנושא ברצינות רבה, אנחנו לא מתיימרים לתת חוות דעת רפואית נוגדת לחוות דעת של אנשי מקצוע. הרעיון שלנו נקנה מאוניברסיטה בקנדה לאחר שנוסה שם כשתיים עשרה שנה. לא הענו להביא מוצר מבלי לקבל אישור בינלאומי. קיבלנו חוות דעת מדעית של יועץ מהפקולטה לחקלאות, פרופסור זכריה מדר ועוד לפני כן הבאנו ב"גניבה" למדינת ישראל ביצים קשות מאושרות באומגה שלוש שייבדקו ושיוכח שיש בהם תוספת של אומגה שלוש.

לא חשבנו להציג מוצר לזמן קצר אלא מוצר רציני מועשר בחומרים מזמלצים. לגבי אומגה שלוש נאמר על ידי כל היועצים המדעיים שאין שום הסעיה בהצהרה שלנו. לגבי כמות הכולסטרוול נערכה בדיקה אחת של משרד הבריאות לאחר שאנחנו פנינו אליהם וביקשנו לתאם את נוהל הבדיקה. במהלך כל שבועיים אנו שולחים את הביצה למכון התקנים ומקבלים הצהרה של אומגה שלוש וויטמין E. משרד הבריאות מצא שאני מצהיר פחות אומגה שלוש ממה שיש לי.

בריי קזן:

משרד הבריאות בדק את הביצים האורגניות ולא מצא שאריות תרופות ולא חומרי הדברה. זה לא אומר שלא משתמשים בזה אבל בבדיקה שלנו לא מצאנו.

יצחק קלינגר:

זה גם מחוץ לפיקוח של משרד החקלאות. ביצים אורגניות מאוד מקובלות בעולם כולו, אבל שם יש חברות שנותנות הצהרה על ידי מומחים מאושרים שהם מצהירים שהמזון של העופות לא מכיל שאריות חומרי הדברה והעופות לא מסופלות בחומר שעלול להשאיר שאריות.

הי"ר אלי גולדשמידט:

בהנחה שלא משתמשים בחומרי הדברה ובשאריות תרופות, האם כתוצאה מכך הערך הבריאותי של הביצה גבוה יותר? כאשר צריך לבחור בין חביתה שעשויה מביצה רגילה לבין חביתה שעשויה מביצים אורגניות, לאיזה סוג של חביתה יש סיכוי לגרום יותר נזק?

יצחק קלינגר:

אני לא חושב שלביצים רגילות יש סיכוי לגרום נזק.

הי"ר אלי גולדשמידט:

זאת אומרת שאין הוכחה מוכחת שביצים רגילות מזיקות יותר מאשר ביצים אורגניות.

יצחק קלינגר:

ביצים רגילות לא מזיקות.

מיכה טיסר:

ביצים אורגניות אלה ביצים ומוצרים שגדלים ללא כימיקלים, בדרכים ובאמצעים ידידותיים לאדם, לחי ולסביבה. על מנת לא להגיע לצורך בשימוש כימיקלים ובאמצעים אחרים לא ידידותיים מגדלים בחצר, בצפיפות נמוכה ובתוספת יסודות מהצומח כמו ירק וכדומה.

הפיקוח נעשה על ידי הארגון. הארגון מוכר על ידי הרשויות הארופאיות כמוסד שיכול לאשר, לפקח ולהצהיר על מוצרים אורגניים. 90% מהמוצרים עוברים לייצוא ומאשרים בכל ארצות העולם עם הפיקוח והאישור שלנו. מה שטוב לכל העולם לא רע לישראל. אנחנו לא אומרים שהביצים הן בריאותיות, אבל אנחנו אומרים שהם ללא כימיקלים וללא חומרי הדברה ומי שרוצה מחזמן להשתמש בהם.

בניהו מנדל:

אנחנו מעודדים את כל הביצים האחרות, הביצים המיוחדות, אבל הן בסך הכל אחת אחד מתוך מליארד ושבע מאות מליון ביצים. אני מבקש להגן על הביצים הרגילות.

אורי זורבר:

מבחינת משרד החקלאות כל הביצים הן כביצים רגילות. כל ביצה שמבקשת להיות מיוחדת, חובת ההוכחה עליה. צריך לפנות אלינו בטיפול משפטי וכלכלי על מנת שכאשר יוכח שיש תהליך ייצור מיוחד ותהליך שיווק מיוחד, נפעל למען הוצאה מפיקוח של אותו מוצר ושיוכל לפעול ולשווק על פי החוק כפי שהיום נעשה.

ציפי קוברסקי:

ארגוני הצרכנים צריכים לתת את הדעת ולדאוג לכך שכל הצרכנים יקבלו את האינפורמציה הנכונה.

הי"ר אלי גולדשמידט:

זאת אומרת שהמועצה הישראלית לצרכנות לא עשתה דבר בעניין. אתם רואים מחירים מזופלגים ולא עושים דבר. כאשר יש סוג של ביצים שמצדיק את המחיר ויש סוג שלא מצדיק את המחיר, המועצה לצרכנות צריכה לומר זאת לציבור.

שלום שמחון:

יש כאן פירצה שצריך לתת לה פתרון בעניין המחירים. כל אחד יכול להוסיף אבקה כלשהי לביצים שהוא מייצר, ולהחליט שהביצה שלו מיוחדת ולדרוש מחיר מחזק לצד הפיקוח, במיוחד כאשר הוכח מעבר לכל ספק שהביצים הרגילות לא פחות טובות.

היו"ר אלי גולדשמידט:

מהדיון היום ומהדיווחים שלכם לא התרשמתי שקיים נזק בריאותי באחד מסוגי הביצים שבהן מדובר. אין היום הגדרה ממשרד הבריאות או ממשרד החקלאות על פי הפיקוחים השונים, שהביצים מזיקות לבריאות ועל זה אין מחלוקת. בביצים רגילות לא דנו בהנחה שהם בסדר.

יש כאן בעיה צרכנית שלא מטופלת כמו שצריך. יש כאן מצב של שיווק ביצים במחיר גבוה, בין 50% או מקרה של פי שלוש. בשלוש חברות שבהן דובר, מצאנו ששתיים מהן היו בהליכים עם משרד החקלאות בנושא הוצאה מתוך צו הפיקוח מכיוון שיש להן עלויות יותר גבוהות, והשלישית, חברת "ביצי בריאות בע"מ" לא התעסקה בזה. אני רואה זאת כדבר חמור ואני חושב שמשרד החקלאות צריכים לנקוט בצעדים בענין.

בצד הצרכני נאמר על ביצים מסוימות, שיש להן תכונות, שלפחות לגבי חברת "ביצי בריאות בע"מ", משרד הבריאות שולל את התכונות האלה שאינן נמצאות בביצים. אומנם הביצים לא מזיקות לבריאות אבל אין להן יתרון. לגבי שני הסוגים האחרים, "אומגה שלוש" ו"ביצים אורגניות", המשרדים הממשלתיים הסכימו, שבעיקרון התכונות המתיימרות להיות בתוך הביצים הן נכונות, למעט עניין הכולסטרול בביצת "אומגה שלוש". זאת אומרת שהפרסומים הם אכן אמיתיים, כגון החומר אומגה שלוש וויטמין E בביצי "אומגה שלוש", ושאינן חומרי הדברה ואין שאריות תרופות ב"ביצים האורגניות". שתי החברות האלה עמדו במבחן האמינות בפרסום. אי אפשר לא לשלול ולא לאשר תוצאות בריאותיות של אותם מרכיבים.

אני מבקש ממשרד הבריאות, משרד החקלאות, וארגוני הצרכנים לפרסם מידע ולידע את הציבור. העלנו את הממצאים, הממצאים לא שנויים במחלוקת ולכן אני מבקש שהדברים יובאו לידיעת הצרכנים.

אני מודה לכולם, הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:45.